

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: HEROICA

Citation: Claussen, Sophus: "HEROICA", i Claussen, Sophus: *Sophus Claussens Lyrik Bd. 6: Heroica*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab ; Gyldendal, 1982-, s. 31.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-claussen08val-shoot-workid57031/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Sophus Claussens Lyrik Bd. 6: Heroica

ii

HEROICA

HEROICA

Det er en Dyst at standse vilde Heste.
Det er en Dyst at vinde sjældne Kvinder,
store og smukke, som gør fager Modstand,
og gøre dem tilfreds med, hvad de tabte.

Det er en Dyst at sætte legemsstore
Skikkeiser paa et Lærred, saa de lever;
og det er Dyst, ind i en snæver Ramme
at mane Aand fra sammentrængte Verdner.

Det er en Dyst at fælde store Træer –
Men ogsaa det: at faa dem til at vokse
med kæmpestærke, vidt udbredte Arme
og Rødder dybt i Mulden – lige meget
om Træet stiger, skabt af selve Jorden,
eller som Tankedaad af Ord og Farve.

Det er en Dyst, som fryder hele Riget,
at faa lagt Baand paa vore svære Kræfter,
naar vi er lige ved at fange Sejren . . .
Og det er en Dyst at gribe Livets Gang,
for een i gylden Mønt, for een i Sang,
og ikke have glemt, mens det var Tide,
det rette Ord, som da var værdt at vide.

Det er en Dyst at have Kraft som Aand
og ikke taale Straf af nogen Næve.
Hvis du fordømmes, skal du møde Dommen
med Ord, som har fem Fingre paa hver Haand.

JEG GAV DEN UNGE GUD MIT HJERTE

Jeg gav den unge Gud mit Hjerter,
jeg gav ham alle mine Sange.
Selv det umulige jeg havde Mod at nærmes –
Og stadig mer vil I forlange?

Jeg søgte efter Ild og Glæde
og havde Fryd endog i Grubleriet:
jeg fandt, naar Lykken selv ej var til Stede,
en Visdomsgnist, som jeg min Jubel vied.

Jeg gav den unge Gud min Vilje,
mit hele Liv og alle mine Dage;
hver Tone og hver Fryd, jeg kunde nemme,
uddybed jeg og lagde til min Stemme.

Naar Vaarens Løv tog til at flage,
og mine Vers sprang Buk paa grønne Tilje,
sød jeg tit hjemme med min Tryllevilje
i Baand af Blomster, ene Mand tilbage.

O det er ikke lutter Rygter
at vi har flættet Vinløv om vor Pande
og hilst den skønne Rus. Jeg maa dog sande,
hvor skønt det er igen at blive nøgter . . .

At være heit alene, klar og vaagen
og føle Livets Længsler fint husere:
En kølig Ranke og en Bajadere
omslynger mig . . . nu letter Morgentaagen.

En kølig Ranke og en Bajadere
gaar som en ufødt Tanke frem. Hvad mere?
En Bajadere og en kølig Ranke --
en Dumhed bragt i Form, det er en Tanke . . .

Naar Verset ryster stolt sin Løve-manke.

EROBRERE

Trætte Soldater i Række og Rad,
vi rykker ind i den fremmede Stad.
Alt ligger aabent fra Slot og til Rønne,
Tropperne er rømt, men Voldene er grønne.

Der ser vi den staa, til Fanfarers Brus,
Gade ved Gade og Hus ved Hus.
Men ingen Fjender. Kun Mure og Stene
og Menneskemængder, som intet mene.

Paa Slotspladsen foran de grønne Alléer
der tropper man op og faar tildelt Kvarter.
Det virker saa godt paa de mødige Helte:
at komme i Hus og at løse sit Bælte -- --

Paa Pladsen, hvor Rytterstøtten staar
af en Heltekonge med flagrende Haar,
den unge Feltherre længe spanker
frem og tilbage i Statuetanker.

Men Mandskabet skilles og spredes ad,
én til et Værtshus og én i et Bad,
én til et Madsted, og én ser man løbe
Gaderne rundt for et Brevark at købe.

Én finder en Kirke at trøste sig i.
Guds hellige Ord har intet Parti.
To Fjender forsones i Fortovets Ælte.
I Dag er der intet Parti mellem Helte.

Og én, som i Kvindernes Lejr har gjort Storm,
spaserer med Damer -- i fin Uniform:
mens Embedsmands-Døtre fortumler hans Hoved,
besvogret med tre, med den yngste forlovet.

I Morgen paany er det Tusindaars Krig.
I Dag gøres Ofre for evigt Forlig:
hvad Byen og Fædrene har maattet lide,
vil de stolte og glemsomme Børn ikke vide.

Hvor findes et Baghold? Jeg spørger Jer ad,
en Patricierinde med Rænker og Had?
De indfødte Skønne og Krigerstanden,
de kappes jo om at fordærve hinanden.

Denne Fest, er det Dødsfjenders Maskepi --
som tusind Aars Kiv med et Slag var forbi --?
Men Læbens foreiskede Skælmerier,
det er Rovblomstens Kys for at opæde Bier?

Dog Byen er tagen, her bliver vi fast,
hvor Fjenderne rømte i Huj og Hast.
Saa rensed vi Bøsserne, sov som Helte
og fandt, at Huse er bedre end Telte.

DRØMT EN MORGENSTUND –

Der vaagned en Drøm en Morgenstund
om Sheherezades Fabler, –
om Dampere med Røg i Mund
og transatlantiske Kabler
og mærkelige Fisk og Fund
fra Verdenshavens Bund.
— — —

Den hele Havn i Livorno
er støvet og hverdagsgraa.
Der ligger et Skib og laster,
en Skonnert med svære Master
og fremmede Sømænd paa.
Der raabes fra Rat og Raa.

Og de faar Svar, som kan forslaa,
fra Havnens grove Kvinder
med Haar som tjæret Tovværk
og Øjne sorteblaa
og Bryn af Skipperskraa.

Her kastes, Dagen støt,
Gloser frem og tilbage, –
de sødeste klunger ej sødt,
de fleste er Saltelag.

Og blandt de travle Kvinder,
der ler med den dristigste Latter,
for usselig Dagløn mødt –

skingrer midterst i Klyngen
af djærvt opkiltrede Kjoler
et Skørt, som er skarlagens-rødt.

Det rødeste Skørt af dem alle
og dertil den rødeste Latter
blandt alle disse Sirener,
der slider og sladrer omkap.

Ja, hvis en Nakke kan smile,
saa smiler hendes og knejser,
og vildere Jubel hun rejser,
hvis Spøgen er hende for slap;
som vilde hun røbe en Lødom,
der i hver Kvinde brænder,
. . . men glemmer det for andre Ting
og ler med hvide Tænder.

Naar Havet og dets Sømænd
og Fisken selv er raa,
saa passer disse Kvinder
med Haar af tjæret Tovværk
og Bryn som Skipperskraa
og Øjne sorteblaa.

I denne røde Latter
fra hendes levende Mund
der laa en Fabelverden
og næsten et Gudfund
saa sært som nogen Fiskeform
fra Oceanernes Bund.

DON LUIS DE GÓNGORAS
SONET OM MADRID

Et dyrisk Liv med Hexegrydens Brusen;
mod Mandens Mønt Megærer sammensvorne;
tusend forfængelige Haab forlorne;
hvis En vil lytte, gøre Blæst for Tusend.

Tusend Karrosser, Pager, Aits Forvandling,
Pragtherrer med jomfruelige Klinger,
Damepassiar, Gesandter, Kurs, som svinger,
dyre Hoteller, snyderisk Behandling.

Løgnagtig Rettergang og Advokater,
Præster som Asner, hængende paa Muler,
Baghold og Gyders Stank mod Stjernehvælvet.

Krigsmænd af Fag, lemlæstede Krabater,
Hyldest og Smigertale, lumske Huler,
det er Madrid, det burde hedde Helved.

(16. Aarhundrede)

NAT PAA HAVET

Hun hæver to mørkrøde Roser
mod Aftenens oprørte Sø,
de straalere som hellige Løfter
om Purpur, der aldrig kan dø.

Selv staar hun, en halvskjult Skygge
fastnaglet ved Rælingens Rand
og fører sin Blomsterbyrde
ud over det tumlende Vand.

Og andre halvskjulte Skygger
ses kredse ved Ror og Rat,
som gjorde Skønhed dem søvnløs
i den bølgeontumlede Nat.

DER ER INTET SAA YNDIGT
I FORAARETS GRY

Der er intet saa yndigt i Foraarets Gry,
der er intet saa sødt i den nyfødte Sky
som den Elskede og hendes Kjole,
der priser Foraar paany –
som en Kærest', der gyser og nyser: „Ahy!“
som en Kærest', der fryser og gaar uden Ly
paa et Grøsvær hos Gæsling og Fole
og dog er forfærdelig kry.
Der er intet saa stærkt, der er intet saa koldt,
der er intet saa blussende ydmygt og stolt
som den blæstkolde Pige paa Foraarets Vej,
der blæser sit Foraar paa mig.

Der er intet saa ondt ved det hærgende Hav
som et Hjerter, der graver sin Kærligheds Grav,
som et Menneskesind, der fortryder
den Gunst og Godhed, det gav.
Der vil fjerne en Sten, som ej hører sig til
paa den Vej, hvor det vandrer . . . det ivrer og vil,
vil grave, hvor Afgrunden syder,
et Hul og saa trampe det til.
Der er intet mer ondt ved det hærgende Hav.
Og ingen Stolthed gør fattig og lav
som at sætte sin Kærlighed uhørt paa Spil,
for at sanke de Sten . . . som du vil . . .

FLYVEREN OG PIGEN

Flyvere i sæte Kredse svinger
over vore Hoveder og Tage.
Fartøj, som ej kender til Fortøjning,
kløver Luften rappere end Kniven,
styrter som en Kniv, hvis Grebet slipper.

Fartøj, som ej kender til Fortøjning,
sligt er ogsaa Pigens hede Hjerter,
kløver Luften rappere end Kniven,
finder Himlen alle Vegne aaben.

Ak, hvem bringer Duepost omsider?
Oliebladet til en dybt fortvivlet Verden.
Er det Søfugl? Landfugl? Luftfugl?
Skal det rækkes os paa Glædens Vinger
eller Lystens, Hadets, Krigens?
ud af Rigdoms Guldhorn?
                  eller Pigens
sødt seiv-sikre, trøstefulde Skød?

Fartøj, som ej kender til Fortøjning,
kløver Luften rappere end Kniven.
Men fra Evas Øjenvipper
strømmer Morgenrøde over Hjertet.

Tilegnelse:
Jeg er Flyveren, og du er Pigen.
Jeg er Jakob, du er Jakobsstigen.
Nægt mig ikke, der er Vej til Himlen ...
Jeg har kendt den førend Krigen.

SKUMRINGSBILLEDE

En mørk og faamælt Pige
betjente altid Sigmund,
beredte ham hans Bad,
naar, oftest henad Skumring,
han søgte til et ensomt
Badstuerum i sin Stad.
Hun talte ingensinde,
førend hun spurgtes ad.

Den tavse unge Pige,
som ikke kendte Latter,
Bademesterens Datter,
stod med sit glatte Haar;
hun aabner Hanens Sluse,
hun lader Dampene bruse.
Saa lægger hun Linned tilrede
og hilser stille og gaar.

Hun var saa stum og lukket.
Kun dette Træk om Munden
af dyb, uslukkelig Grunden
bar Bud om et køligt Væld,
hvor Drømme havde til Huse,
som kunde knuse Pigen
og voldte hende Skade,
men som hun trampede ihjel.

Hun syntes at vogte sin rene
Ungdom for Skændsel og Skarn,
opvokset nær Armodens Stræder,
en Jomfru, der aldrig var Barn.
Naar Sigmund siden blev ene,
han lagde tyst sine Klæder,
men sad og grubled en Stund
med samme Træk om sin Mund.

FORKLARINGEN

Planløs: er det ikke.
Og tror I, jeg mangler Plan,
det er kun, fordi jeg aldrig
bli'r Jeres Tolk og Organ.

Jeg har mine egne Veje, –
dem finder I aldrig ud,
før I kan elske Naturens
mangfoldig rige Gud --

Før I kan elske mangfoldigt
hver Urt og hver hængende Gren,
saa én straks bliver til tyve
og tyve omsider til én.